

Regeringens proposition

2010/11:93

Nya EU-regler om miljöledning och miljörevision

Prop.
2010/11:93

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2011

Fredrik Reinfeldt

Andreas Carlgren
(Miljödepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås några lagändringar med anledning av att EU:s förordning om frivillig miljöledning och miljörevision (Emas) har ersatts av en ny EU-förordning. Den nya EU-förordningen medför att hänvisningar i svensk lagtext till EU-förordningen och dess artiklar behöver ändras.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2011.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagförslag	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster	6
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Ny EU-förordning om frivillig miljöledning och miljörevision (Emas)	8
5	Konsekvenser	10
6	Författningskommentar	10
6.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision	10
6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling	11
6.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2011	12
	Rättsdatablad	13

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision,
2. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
3. lag om ändring i lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS).

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG².

2 §³

Regeringen utser de organ som avses i artiklarna 4 och 5.

Regeringen utser de organ som avses i artikel 11 i förordning (EG) nr 1221/2009.

3 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i artikel 16.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i artikel 39 i förordning (EG) nr 1221/2009.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

¹ Senaste lydelse 2002:174.

² EUT L 342, 22.12.2009, s. 1 (Celex 32009R1221).

³ Senaste lydelse 2002:174.

⁴ Senaste lydelse 2002:174.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 15 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

15 §¹

Om en upphandlande myndighet i de fall som avses i 11 § andra stycket 7 kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska myndigheten hänvisa till förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljöredovisningsordning (EMAS) eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller unionslagstiftningen eller internationella standarder för certifiering.

Om en upphandlande myndighet i de fall som avses i 11 § andra stycket 7 kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska myndigheten hänvisa till *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG²* eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller unionslagstiftningen eller internationella standarder för certifiering.

Myndigheten ska godta likvärdiga intyg från andra organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörer.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

¹ Senaste lydelse 2010:571.

² EUT L 342, 22.12.2009, s. 1 (Celex 32009R1221).

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 12 § lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

12 §¹

När det gäller byggtreprenad- eller tjänstekontrakt kan en upphandlande enhet, när det behövs, kräva att leverantörerna anger de åtgärder för miljöledning som de kommer att tillämpa när kontraktet fullgörs, för att därigenom kontrollera deras tekniska förmåga.

Om den upphandlande enheten i ett sådant fall kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska enheten hänvisa till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljöredovisningsordning (EMAS) eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller unionslagstiftningen eller relevanta europeiska eller internationella standarder för certifiering.

Om den upphandlande enheten i ett sådant fall kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska enheten hänvisa till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG² eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller unionslagstiftningen eller relevanta europeiska eller internationella standarder för certifiering.

Enheten ska godta likvärdiga intyg från andra organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörerna.

¹ Senaste lydelse 2010:572.

² EUT L 342, 22.12.2009, s. 1 (Celex 32009R1221).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisions (EMAS) (EGT L 114, 24.4.2001, s. 1, Celex 32001R0761) har upphävts och ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG (EUT L 342, 22.12.2009, s. 1, Celex 32009R1221). Detta lagstiftnings- ärende avser att uppdatera de hänvisningar som i svensk lag görs till den upphävda EU-förordningen så att hänvisningarna görs till motsvarande bestämmelser i den nya EU-förordningen.

Lagrådet

Lagförslagen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Därför har något yttrande från Lagrådet inte inhämtats.

4 Ny EU-förordning om frivillig miljöledning och miljörevision (Emas)

Regeringens förslag: I lagen om frivillig miljöledning och miljörevision uppdateras hänvisningarna till EU:s regler om frivillig miljöledning och miljörevision så att hänvisningarna görs till den nya EU-förordningen. Sådana uppdateringar görs också i lagen om offentlig upphandling och lagen om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Skälen för regeringens förslag: Inom Europeiska unionen gäller sedan juli 1993 en gemensam ordning för frivillig miljöstyrning och miljörevision, även kallad Emas. Sedan 2001 har EU:s frivilliga miljölednings- och miljörevisionsordning reglerats i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS). I Sverige kompletteras förordningen av lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision samt av förordningen (2002:956) om frivillig miljöledning och miljörevision. EU-förordningen från 2001 har under 2009 ersatts av en ny förordning, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG.

Syftet med EU:s frivilliga miljölednings- och miljörevisionsordning är att effektivisera och förbättra miljöarbetet på företag och myndigheter samt att ge allmänheten och andra intressenter information om detta arbete. Enligt EU-förordningen uppnås ett bättre och effektivare miljöarbete på företag och myndigheter genom att dessa inför och tillämpar miljöledningssystem och att systemen regelbundet utvärderas på ett systematiskt och objektivt sätt (artikel 1). Skälet för att ersätta den tidigare förordningen med en ny är, förutom behovet av en regelbunden översyn och uppdatering, att det finns ett behov av att öka antalet företag och myndigheter som deltar i ordningen med miljöledning och miljörevision. Till skillnad mot tidigare får nu företag och myndigheter även utanför unionen delta i ordningen med miljöledning och miljörevision, men medlemsstaterna själva avgör om man vill tillåta registrering av dessa i det egna landet.

I den tidigare gällande förordningen framgick av artikel 4 att medlemsstaterna ska upprätta ett system för att ackreditera oberoende miljökontrollanter och att utöva tillsyn över deras verksamhet. I den nya förordningen har villkor och förfaranden för ackreditering och kontroll harmoniserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30, Celex 32008RL0765). Av artikel 28 i EU:s nya förordning om miljöledning och miljörevision framgår att det är det eller de ackrediteringsorgan som en medlemsstat utsett enligt förordningen (EG) nr 765/2008 som också ska ansvara för ackreditering av miljökontrollanter och tillsyn över den verksamhet som miljökontrollanterna utför. Enligt 2 § första stycket 2 förordningen (2009:895) med instruktion för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Swedac, är det Swedac som ansvarar för ackrediteringsverksamheten, vilket innebär att vara nationellt ackrediteringsorgan i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008. Som en följd av att EU-förordningen om miljöledning och miljörevision har harmoniserats med förordningen (EG) nr 765/2008, följer det direkt av instruktionen för Swedac att det är Swedac som ansvarar för ackrediteringen av miljökontrollanter. Regeringen behöver därför inte längre utse något organ särskilt för uppgiften att ackreditera miljökontrollanter. Någon ändring i sak innebär inte detta eftersom Swedac även tidigare var den som beslutade i frågor om ackreditering av miljökontrollanter och utövade tillsyn över dem.

I den tidigare gällande EU-förordningen om miljöledning och miljörevision framgick det av artikel 5 att medlemsstaterna ska utse organ för registrering av organisationer. Motsvarande skyldighet för medlemsstaterna att utse behöriga organ med ansvar för registrering av organisationer finns i artikel 11 i den nya EU-förordningen. I Sverige är det Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet som ansvarar för registrering av organisationer och offentliggörande av förteckning över registrerade anläggningar.

Enligt artikel 39 i den nya EU-förordningen om miljöledning och miljörevision får medlemsstaterna ta ut avgifter för kostnader som uppstår i samband med registrering av organisationer samt för ackreditering och tillsyn över miljökontrollanter. Motsvarande möjlighet för medlemsstaterna att ta ut avgifter följde av artikel 16 i den tidigare förordningen. Av

artikel 16 framgick att medlemsstaterna fick ta ut avgifter även för andra kostnader för Emas. Denna generella möjlighet har blivit mer preciserad i artikel 39 och det framgår mer specifikt vad avgiften får avse. Av artikel 39 framgår också, till skillnad mot vad som gällde tidigare, att avgiften inte får överskrida ett rimligt belopp och att den ska stå i proportion till organisationernas storlek och det arbete som ska göras.

I lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision, lagen (2007:1091) om offentlig upphandling och lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster finns hänvisningar till den upphävda EU-förordningen. Hänvisningarna bör uppdateras med hänsyn till det som nu sagts.

5 Konsekvenser

De lagändringar som föreslås genomförs som en följd av EU:s nya förordning om miljöledning och miljörevision. Ändringarna innebär endast en uppdatering av hänvisningar till de EU-bestämmelser som numera finns i den nya EU-förordningen. Ändringarna saknar ekonomiska konsekvenser för myndigheter och enskilda.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljörevision

1 §

Ändringen innebär endast att hänvisningen till EU:s förordning om miljöledning och miljörevision ändras med anledning av att en ny EU-förordning om miljöledning och miljörevision har trätt i kraft och ersatt den tidigare.

2 §

Bestämmelsen innehåller en upplysning om att regeringen utser ackrediterings- och registreringsorgan. Artikel 5 i den tidigare EU-förordningen motsvaras av artikel 11 i den nya förordningen. Hänvisningen till artikel 5 ersätts därmed med en hänvisning till artikel 11. Detta innebär ingen ändring i sak utan Aktiebolaget Svenska Miljöstyrningsrådet kommer, precis som tidigare, att vara registreringsorgan.

Någon motsvarighet till artikel 4 finns inte i den nya EU-förordningen eftersom regleringen om ackreditering av miljökontrollanter har harmoniserats med förordningen (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll. Regeringen kommer därför inte längre behöva utse något särskilt ackrediteringsorgan för miljökontrollanter utan ackreditering kommer ske av det organ som regeringen har utsett enligt förordningen (EG) nr 765/2008, dvs. Swedac. Hänvisningen till artikel 4 kan därför tas bort utan att ersättas av någon ny. Eftersom Swedac redan är

det organ som ansvarar för ackreditering av miljökontrollanter blir det Prop. 2010/11:93
ingen skillnad i sak.

3 §

Tidigare följde det av artikel 16 i EU:s förordning om miljöledning och miljörevision att medlemsstaterna fick ta ut avgifter. Denna möjlighet följer nu av artikel 39. Jämfört med vad som gällde enligt den tidigare förordningen innehåller artikel 39 något mer preciserade anvisningar vad en avgift får tas ut för och det anges också att avgifterna ska vara rimliga och proportionerliga.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

11 kap. 15 §

Ändringen innebär att hänvisningen till EU:s förordning om miljöledning och miljörevision ändras med anledning av att en ny EU-förordning om miljöledning och miljörevision har trätt i kraft och ersatt den tidigare.

6.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

11 kap. 12 §

Ändringen innebär att hänvisningen till EU:s förordning om miljöledning och miljörevision ändras med anledning av att en ny EU-förordning om miljöledning och miljörevision har trätt i kraft och ersatt den tidigare.

Miljödepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2011.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Olofsson, Carlgren, Carlsson, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt

Föredragande: statsrådet Carlgren

Regeringen beslutar proposition 2010/11:93 Nya EU-regler om miljöledning och miljörevision.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU- regler
Lag om ändring i lagen (1994:1596) om frivillig miljöledning och miljö- revision	3 §	32009R1221
Lag om ändring i lagen (2007:1091) om offent- lig upphandling		32009R1221
Lag om ändring i lagen (2007:1092) om offent- lig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och post- tjänster		32009R1221